

Ганна Карась

Івано-Франківськ – місто конкурсів і фестивалів (до 350-річчя надання містові магдебурзького права)

Фестивально-конкурсний рух в Івано-Франківську динамічно розвивається в новітній період. Щороку в травні відзначають День міста з походами й концертами мистецьких і фольклорних колективів. Мальовничим видовищем є «Різдвяний парад вертепів», що розливається майданами й вулицями міста 7–14 січня. Івано-Франківськ відомий також традиційними всеукраїнськими фестивалями мистецьких колективів «Прикарпатська весна» (травень кожного року), національно-патріотичної пісні та поезії «Воля» (жовтень непарних років від 1997-го), естрадно-спортивного танцю «Фест», дитячим конкурсом-фестивалем популярної музики «Карпатські соловейки», Міжнародним бієнале сучасного мистецтва «Імпреза». Для відродження музичної спадщини українських композиторів і подальшого розвитку академічного співу проводять міські фестини духовної музики «Від Різдва до Великодня», фестиваль «Наша дума, наша пісня» на відзначення 180-річчя від дня народження Т. Шевченка, сучасну хорову музику виконують на Першому Прикарпатському мюзик-фесті (2001).

Івано-Франківськ, завдяки підтримці міського голови Зіновія Шкутяка започатковує проведення Міжнародного фестивалю хорової музики «Передзвін» (від 2000-го), Молодіжного фестивалю «Едельвейс» (від 2000-го), відроджує конкурс хорової музики імені Дениса Січинського і надає йому статус Всеукраїнського (від 1991-го), спортивно-мистецьке свято «Ніка» (1999–2011), церемонію вшанування лідерів економічного прогресу «Тріумф» (2004–2011), обласні конкурси-фестивалі «Звичайне диво» для дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей (2003, 2005), культурно-мистецькі проекти «Київ вітає Івано-Франківськ», «Сорочку мати вишила мені», «Парад тенорів».

В третьому тисячолітті в Івано-Франківську започатковуються нові фестивалі. З травня 2001 року проводять щорічний Міжнародний ковальський фестиваль «Свято ковалів» і художню виставку «Орнаментальне ковальство», в яких беруть участь ковалі з 17-ти областей

України та 23-х країн світу: Росії, Білорусі, Литви, Німеччини, Франції, Швеції, Фінляндії, Ліхтенштейну, Великобританії, Чехії, Ізраїлю, США, Австрії, Нідерландів, Польщі, Італії, Бельгії, Австралії та ін. Це провідні майстри ковальського ремесла, художники і скульптори по металу, ковалі з міжнародним визнанням та народні майстри. З 2005 р. в Івано-Франківську проводять фестиваль «Карпатський вернісаж», учасниками якого 2007-го було заявлено понад 200 народних майстрів з усієї України, а також із-за кордону. Фестиваль відбувається на центральній історичній площі міста – майдані А. Шептицького. Два роки поспіль (2005, 2006) проводили Всеукраїнський паркур-фестиваль «Trace dayZ». У 2007 р. в місті на майдані А. Шептицького пройшов перший фестиваль старожитностей та гуцульського етносу «Галицька старовина – 2007». В останні роки проводять фестиваль Христового міста «Вгору серця», Міжнародний фестиваль «Porto-Franko fest», «Весільні візерунки», культурно-мистецький проект «Оперний феєрверк» (від 2009-го), фестиваль духовної пісні «Коляда на Майзлях» (від 2010-го). Останній збирає ансамблі й хорові колективи міста, області та гостей з України.

Серед найпрестижніших – **Міжнародний фестиваль хорової музики «Передзвін»**. Його започаткувало і проводить в м. Івано-Франківську з 2000 р. управління культури МВК за підтримки міського голови З. Шкутяка, який був головою оргкомітету всіх перших чотирьох фестивалів (2000, 2002, 2004, 2006), та нинішнього міського голови В. Анушкевичуса (2008, 2010). Серед учасників фестивалю – провідні хорові колективи України, Молдови, Білорусі, Польщі, Македонії, Угорщини, Латвії. Почесними гостями фестивалю 2000 р. були – голова Європейського конгресу українців Л. Довгович (м. Кошиці, Словаччина), завсекції музики Міністерства культури, композитор О. Божонка (м. Кишинів, Молдова) та ін.

Великий резонанс в Україні має **Міжнародний фольклорний фестиваль етнографічних регіонів України «Родослав»** (2001, 2002, 2009), організований Івано-Франківською ОДА та

Івано-Франківським МВК за підтримки Міністерства культури і мистецтв України для відродження та збереження традицій і обрядів гуцулів, бойків, лемків, покутян, ополян, буковинців, волинян, подолян, поліщуків, слобожанців, кубанських козаків, виявлення спільного коріння їх виникнення і розвитку та популяризації народної творчості. Учасниками фестивалю були відомі творчі колективи України й зарубіжних країн. Під його впливом було проведено Перший всеукраїнський дитячий фольклорний фестиваль «Родославчик» (2004).

Всеукраїнський конкурс хорової музики імені Дениса Січинського започатковано як обласний, регіональний (1995), від 2000 р. – всеукраїнський. Проводять його управління культури МВК та ОДА за підтримки міського голови З. Шкутяка, який був головою оргкомітетів конкурсу (2000, 2003, 2005), міського голови В. Анушкевичуса (2007, 2009). Конкурс проводять для популяризації хорової творчості Д. Січинського та розвитку українського хорового мистецтва. Переможці конкурсів (колективи з Івано-Франківська): 1995-го – хор Івано-Франківського музучилища ім. Д. Січинського (кер. М. Цапар, диплом III ст.); Івано-Франківський камерний хор «Галицькі передзвони» (диплом I ст.), архієрейський хор Свято-Покровського кафедрального собору УАПЦ (регент М. Цапар, диплом II ст.), чоловічий камерний хор «Каменяр» облспоживспілки (кер. Б. Дебенко, диплом III ст.); 2000-го – Івано-Франківський камерний хор «Галицькі передзвони» (диплом III ст.); 2003-го – Івано-Франківський камерний хор «Галицькі передзвони» (диплом I ст.); 2005-го – Івано-Франківський камерний хор «Галицькі передзвони» (диплом III ст.).

У квітні 2007 р. в місті започатковано **Всеукраїнський конкурс молодих вокалістів імені Ірини Маланюк** (2009 р. відбувся другий, 2011-го – третій конкурси). Його організатором є Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, співорганізаторами – управління культури ОДА та МВК. Персонально конкурс підтримують ректор університету професор Б. Остафійчук, міський голова В. Анушкевичус. У Першому конкурсі (18–21 квітня 2007-го) участь взяли представники 15-ти міст України. Двадцять один учасник представляв 12 навчальних закладів I–II рівнів акредитації, 40 учасників – 12 навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. Конкурсну програму (а це 240 творів!) оцінювало високопрофесійне журі на чолі з Героєм України, лауреатом Національної премії імені Тараса Шевченка, солісткою Національної опери

України Марією Стеф'юк. Переможець Першого конкурсу (володар Гран-прі) – Станіслав Куфлюк (тоді студент IV курсу Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника), сьогодні – соліст Вроцлавської опери (Польща). Сьомого – дев'ятого травня 2009-го – в рік 90-річчя від дня народження великої співачки і рік, коли вона відійшла в інші світи, було проведено Другий конкурс імені Ірини Маланюк. Його 22 учасники були представниками восьми навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. У Третньому конкурсі (28 квітня – 1 травня 2011 р.) взяли участь 33 учасники з 15-ти навчальних закладів I–IV рівнів акредитації з 10-ти міст України.

Спортивно-мистецьке свято «Ніка», яке проводять в м. Івано-Франківську з 1999 р. в приміщенні облмуздрамтеатру, вшановує найкращих спортсменів і працівників фізичної культури міста за підсумками року. Участь у ньому беруть провідні співаки України (Т. Петриненко, В. Степова, гурт «Скрябін», Р. Лижичко) та міста, вихованці школи краси «Ювента» (дир. Т. Терсенова-Завадовська, технічне забезпечення – фірма «Гулин», телетрансляції, зокрема і в прямому ефірі, підготовка сюжетів про переможців – обласне ТБ «Галичина» (О. Олексинин, М. Яремчук)). Серед ведучих – народні артисти України А. Хостікоєв та Б. Бенюк (2001), заслужений артист України Р. Іваницький (1999, 2000), брати Василь та Роман Вірастюки (2005, 2007, 2010), Олена Говорова (2010, 2011) і Олександр Машенко (2011).

Щорічну **церемонію вшанування лідерів економічного прогресу «Тріумф»** започатковано в Івано-Франківську 2004 р. Всіх переможців нагороджують спеціальними призами та дипломами, про них знімають відеосюжети. ТБ «Галичина» веде пряму трансляцію акції. В мистецькій частині церемонії беруть участь виконавці і колективи міст Івано-Франківська, Львова (заслужений артист України Олег Лихач – 2005, заслужена артистка України Любов Качала – 2006) та Києва (Руслана Лижичко – 2004, О. Пономарьов, Т. Ліберман – 2004, народна артистка України Наталія Бучинська – 2006).

Отже, демократизація суспільного й культурного життя в Україні покликала до життя незворотні процеси оздоровлення фестивальної культури міста Івано-Франківська, сприяє її професіоналізації та інтеграції в світовий культурний простір. Поряд з літературним «Станіславським феноменом» сьогодні по праву можна говорити про фестивальний феномен нашого міста, яке святкує цього року свій 350-літній ювілей.

